

КІНАМЕХАНІК Іван Іванчык ужо некалькі год займае адно з першых месцаў сярод лепшых кінафікатараў Беларусі. Яго працоўная слава развілася на ўсе куткі нашай рэспублікі. Жыве і працуе ён на Віцебшчыне, у Гарадзішчынскім раёне. Сярод лепшых кінафікатараў можна назваць і такіх улюбёных у сваю справу кінамеханікаў, як Ганна Жышко з Кастрычніцкага раёна, Сцяпан Залетка, Юлія Шаўчук і Іван Казлякоўскі са Столінскага раёна і многія іншыя.

Адметная рыса іх дзейнасці ў тым, што яны дасканалы ведоўчы кінаапаратуру, многа ўвагі надаюць рэкламе, сур'ёзна і ўдумліва абслугоўваюць глядачоў: разам з работнікамі ўстаноў культуры наладжваюць перад сеансамі лекцыі, даклады, гутаркі, дэманструюць светлавыя газеты, выступаюць са справаздачамі аб сваёй рабоце перад насельніцтвам.

Нашы кінамеханікі — правяднікі культуры ў шырокім сэнсе гэтага слова, яны знаёмяць глядача з лепшымі ўзорамі ачыненнай і зарубежнай кінематографіі. Яны імгнч чаго робяць па папулярнасці новых твораў беларускай кінематографіі.

Перад кінафікатарамі стаіць адназначная задача — арганізаваць справу так, каб усе лепшыя фільмы даходзілі ў самыя аддаленыя раёны і вёскі рэспублікі, каб стварыць кінагледчам максімум выгодаў, сістэматычна выконваць дзяржаўныя планы. У гэтай справе кінафікатарам шырока трэба выкарыстаць свае веды і вопыт працаваць з людзьмі, якія не ўпарадкаваныя як след у рэспубліцы кінасетка.

Ёсць многа населеных пунктаў, куды кіно па рады прычынам амаль зусім не трапляе. Гэта вялікі недаход у рабоце кінафікатараў, кінафікатараў і працуючых.

У рэспубліцы яшчэ як след не арганізавана прапаганда навукова-папулярных і сельскагаспадарчых фільмаў. Надаўна закончаны ўсеагульны фестываль сельскагаспадарчых фільмаў. Сур'ёзна паставіліся да паказу гэтых карцін у Віцебскай, Магілёўскай і Маладзечанскай абласцях.

Аднак у многіх раёнах рэспублікі па-ранейшаму жыхары вёскі толькі зрэдку бачаць сельскагаспадарчыя фільмы.

Імпер прывіталіся новых кіноапаратаў нашым кінафікатарам. Ва ўсіх гарадах, у многіх калгасах, саўгасах, на прадпрыемствах і будучыя стварэння народнай універсітэты культуры. Органы кінафікацыі, кінапракату абавязаны працаваць у цеснай сувязі з універсітэцкімі культурнымі, паказваюць тым фільмы, якія прапагандаюць мастацтва, раскажваюць аб жыцці і творчай дзейнасці пісьменнікаў, скульптараў, жывапісцаў. Справа гонару кінамеханіка дэманстраваць на сельскім акраме гэтыя фільмы. У паход за культуру, за веды, кінамеханікі!

Правільна ўзяты курс на стаяніраванне кінасеткі ў рэспубліцы, гэта значыць — на стварэнне сельскай кінасеткі. Гэтая справа ў нас лепш, чым у іншых месцах, наладжана ў Гомельскім, Слуцкім, Столінскім, Ясельскім, Аршанскім і некаторых іншых раёнах рэспублікі.

З дапамогай партыйных і савецкіх арганізацый, калгасаў у Гомельскай вобласці адкрыты і працуюць 201 стацыянар.

Аднак сетка стацыянараў памарсавана ў нас вельмі марудна. Гэта асабліва датычыцца Магілёўскай вобласці. На 1 краіскавія тут працавала 99 стацыянараў. Для такой вялікай вобласці гэта вельмі мала, калі ўлічыць, што на яе тэрыторыі ёсць 664 населеныя пункты, дзе могуць і павінны працаваць сельскія кінастацыяны. І ў Мінскай вобласці стацыянараванне сельскай кінасеткі наведана мала ўвагі. У вобласці ёсць 700 населеных пунктаў, жыхары

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАІЦСЯ!

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СЯЮЗА ПІСЬМЕННІКАУ БССР

№ 48 (1374)

Субота, 20 чэрвеня 1959 года

Цана 40 кап.

У ПАХОД ЗА ВЫДАТНАЕ КІНААБСЛУГОВАННЕ!

якіх даўно жадаюць мець свае сельскія кінастацыяны.

Марудна будуюцца ў нас кінаапаратурныя і памяшканні для электрарукавоў.

Вядома, што выкананне дзяржаўных планаў — непахісны закон для кожнага кінамеханіка, кінастацыянара, адрэдактара культуры. Радасна адзначаць, што сёлета кінасетка рэспублікі працуе значна лепш, чым у мінулыя гады. План пяці месяцаў перавышаны. Імпер паступаюць партыі працоўных перамаг аб дзяржаўным выкананні наўдаравага плана.

У гонар чэрвеньскага Пленума ЦК КПСС дзяржаўна выкананы машынасныя планы Аршанскі і Магілёўскі раёны адрэдактара культуры, кінастацыянара ў Оршы і інш.

У нас няма вобласці, якая б не выконвала сваіх планаў. Добра працуюць кінафікатары Віцебскай вобласці. За першы квартал яны атрымалі першую рэспубліканскую прэмію.

Але паспрабуем прааналізаваць, што часам крынецца за агудымі сярэднімі лічбамі? Возьмем для прыкладу Брэсцкую вобласць. З 25 раёнаў 12 сістэматычна не выконваюць планаў абслугоўвання сельскага гледача. (Ганцавіцкі, Давыд-Гарадзішчынскі, Ленінскі, Пінскі, Ружанскі і інш.). Вядома, вінаваціць тут трэба пераважна за ўсё намесніка начальніка Брэсцкага абласнога Упраўлення культуры М. Чупракова, які не вывучае глыбока прычыны астававання раёнаў, не дамагаецца належным чынам упарадкаваць сельскую кінасетку вобласці, каб не дэманстраваліся фільмы ў напаліўных залах, каб працавалі высокакваліфікаваныя і адукаваныя кінамеханікі. Гэта ж факт, што сярод кінамеханікаў Брэсцкай вобласці толькі пяць працуючых маюць закончаны сярэдняю адукацыю.

Значыць, спасылка на сярэднія лічбы ў рэдакцыю прыводзіць да самаушчакоўнасці да таго, што за сараўдзінны перадачымі хвацкім раёнаў, якіх з месяца ў месяц не выконваюць дзевяці ім планаў. Даўно та, што вобласці лічыцца перадачы.

У нашай рэспубліцы ўсё яшчэ мала наведваюць кіно. Тлумачыцца гэта тым, што адрэдактара культуры, органы кінафікацыі і пракату пакідаюць па-за ўвагай многіх гарадскіх і сельскіх кінаапаратаў, якія на адрэдактараў кіно з аддаленых населеных пунктаў, а таксама яшчэ і тым, што і на сённяшні дзень у рэспубліцы не ўпарадкавана кінасетка, што сам-та яшчэ лічыцца адрэдактараў кінастацыянараў.

Кіно — самы масавы від мастацтва. Да канца самігодзі на экраны паступілі многа новых цікавых фільмаў. Значыць кіно ў ідэальным кінастацыянары роўнае нашага народа надзвычайна вялікае. Трэба зрабіць усё магчымае, каб лепшыя творы кінамастацтва свечасова даходзілі да гледача.

Культурна-асветнай рабоце — шырокі размах!

Баявая, наступальная, дзеясная...

Правільна робяць работнікі культуры, якія асабліва ўвагу надаюць нагляднай агітацыі. Там, дзе яна любіва і з веданнем справы афармляюць, кожнае мерапрыемства знаходзіць гарадчы волік сярод працоўных.

Перад камуністамі, камсамольцамі і культасетрабніцкамі нашага раёна стаіць гаравая і адказная задача — як мага шырокі прапагандаваць машыні XXI з'яду КПСС.

Вялікая роля ў гэтай справе належыць нагляднай агітацыі.

Якая ж работа праводзіцца ў гэтым напрамку ў Брэсцкім раёне? Пытанні аб нагляднай агітацыі неаднаразова ставіліся на абмеркаванні раёнага актыўна, семінараў работнікаў устаноў культуры. Наглядная агітацыя ў калгасах і саўгасах пачаўся ўзвядзення з тымі практычнымі справамі, якія яны вырашаюць. Раённым раёнага Дома культуры і раёнай бібліятэцы сумесна з актыўным падтрыманні ўзоры і эталоны розных форм нагляднай агітацыі. У выніку паявілася серыя плакатаў над рубрыкай «Вось нашы рэзервы».

На першы час зроблена 10 такіх плакатаў. Аб чым гаворыць гэты плакат? Вось, напрыклад, плакат «0,1 працента». Тэкст сведчыць: «Навясненне тлустасці малака ўстае толькі на 0,1 працента да 6 калгасаў за 10 месяцаў 1959 г. дадаткова 260 кілаграмаў масла або 5 500 руб.» (Лічыў узяты ў калгасе імя Калініна). У правым кутку ўнізе на плакате напісана: «Вывучайце дасягненні заахатнічай навуцы і вопыт перадачымі жывёлагадоўлі». З левага боку плаката ўнізе зроблена паліграфічная кішэнка і ў ёй пакладзе-

на брашура аб перадачым вопыце дзяркі, а побач надпіс: «У гэтай брашурцы перадавае дзяркі расказвае аб вопыце сваёй работы па павышэнню надойў і тлустасці малака». На плакате выразкі адпаведных малюнкаў з ілюстраваных часопісаў.

Або вось плакат: «Забяспечым жыццё сакавітымі кармамі». Ён заклікае: «Таварышы палыводы брыгады № 6! Ад вас залежыць паспяхова работа жывёлагадоўлі! Змагайцеся за атрыманне 600 цэнтнераў зялёнай масы кукурузы з гектара. Такі ўраджай з усёй плошчы пасеву кукурузы ў нашай брыгадзе дасць 200 тысяч кармавых адзінак. З гэтага кому можна атрымаць 120 тн малака». (Лічыў ставіцца ў залежнасці ад мемераў частка кукурузы). Тут жа рэкамендуецца дзе брашуры аб вопыце перадачым кукурузадоўчы.

Шкава аформлены плакаты аб ролі пастуха ў справе адрому і нагулу буйнай рагатай жывёлы, аб невыкарыстаных рэзервах у адроме авечкаў, аб аграэхніцы вырошчвання цукровых буркоў і г. д. У іх не толькі ўказваецца на наяўнасць рэзерваў, але і рэкамендуецца адпаведная літаратура, што, безумоўна, прыцягне ўвагу працаўнікоў паліў.

У план нагляднай агітацыі ўключана падборка лозунгаў, плакатаў, заклікаў па сямігадоваму плану краіны, вобласці, раёна. Шырока выкарыстоўваюцца народныя прыказкі і прымаўкі. Тут жа рэкамендуецца, дзе які лозунг і заклік лепш павесіць; размясціць на цэнтральных сядзібах калгасаў, брыгадных дварах, у сярнях, на фермах, у месцах сканцэнтравання тэхнікі. Вось нека-

торыя тэксты: «Выканаем сямігадоку за пяць год!», «Таварышы калгаснікі! Шырокі сацыялістычны спаборніцтва за паспяховае выкананне абавязальнасцяў 1959 года — першага года самігодзі!», «Больш зямлю ўгнавай — вышэйшы будзе ўраджай!», «Хто з аграэхнічнай дружыцы, аб ураджай не тужыць!», «Калі кармавая база ў нас моцная, будзе многа мяса, малака!», «З кукурузаю дружыцы — з малаком і мясам будзе!» «Які догляд — такая і жывёла», «Достойна чэсты і стыха большае дасягненне пастуха!», «Таварышы механізатары! Змагайцеся за вышэйшы вынік у сацыялістычнай працы!» і г. д. Устае рэкамендуецца больш 80 тэкстаў заклікаў, плакатаў і транспарантаў.

У пачатку красавіка ў раёне праведзены семінар работнікаў устаноў культуры. Два дні на семінары былі прысвечаны практычным заняткам па пытаннях афармлення нагляднай агітацыі. Рэкамендуецца наглядная агітацыя паявілася ўжо ў культасетраў, у чырвоных кутках на фермах і ў брыгадах калгасаў «Іскра», імя Калініна, «Беларусь» і інш. У многіх калгасах культасетрабніцкі з дапамогай сельскай інтэлігенцыі рыхтуюць стонды, плакаты, маляты, лістоўкі, які, напрыклад: «За што змагаецца наш калгас у 1959 годзе», «Хто сёння наперадзе», «Лісты сатары», «Баяныя лісты», «Маланкі» і г. д.

Уся работа скіравана на тое, каб зрабіць наглядную агітацыю баявай, наступальнай, дзейнай.

В. СТАРОСНІКАЎ,
сакратар Брэсцкага РК КПБ.

Пачэсны абавязак

У разгар палічных работ калгаснікі, які правіла, раздзей заходзяць у бібліятэку. Не хапае часу. Аднак наўрад ці скажа хто, што на лета можна закрываць культасетраў. Мы намагаемся разумна, відыць, падняць кіну, асабліва калі яны свечасова і дарочны трапіць у рукі.

Нам, бібліятэкарам, улетку нельга засядзецца на месцы. Кожны павінен быць у палыводчых брыгадах, на фермах, кляцацца аб выпусце баявых лістоў, забяспечваць бесперапынна работу бібліятэка-пэравак, не менш аднаго — двух разоў у месяц павінен з'явіцца ў навічкі літаратуры. Попыт на кнігі расце, асабліва імпер, калі кожнаму хочацца працаваць як мага лепш.

Колькі цікавых падзей адбылося за апошні час у нашай савецкай краіне! Справа гонару для кожнага работніка культуры — прапаганда раз-

шчынні XXI з'яду нашай партыі сярод калгаснага сялянства. Важна, каб усе ведалі, якія грандыёзныя задачы ставіць перад працоўнымі СССР, перад кожным чалавечкам. Менавіта аб гэтым мы пярэ і кляпоцімся.

Адразу пасля агублікавання ў друку матэрыялаў з'яду была аформлена выстаўка літаратуры — брашуры з дакладам аб кантрольных лічбах развіцця народнай гаспадаркі краіны на сямігадоце, выступленні дэлегатаў з'яду, матэрыялы аб перспектывах развіцця сельскай гаспадаркі Беларусі і інш.

Выстаўка з'явілася лепшым дапаможнікам у рабоце нашых прапагандаў і агітатараў. Матэрыялы іе карыстаюцца многія чытачы бібліятэкі. Аформлены плакаты і дэяграфічныя матэрыялы, якія прысвечаны тым зменам, якія адбудуцца за сям год у нашым калгасе. Актыўна расказваюць аб гэтым на жывёлагадоўчых фермах, у

палыводчых брыгадах. Прапаганда задач, якія ставіць перад краінай, рэспублікай, вёска ўзвядзення з жыццём калгаса. Старацца ўзяцца за справу наглядную, але пачэсна вырасціць, чытачы бібліятэкі Л. Чычкіна, Г. Гусарова, Г. Шчамылёва, Н. Давыдзеня і інш.

На падзячэння савета бібліятэкі мы не аднойчы меркавалі, які бібліятэка можа дапамагчы жывёлагадоўчы. Разам з партыйнай арганізацыяй калгаса і актывістамі бібліятэкі было вырашана прасесці канферэнцыю па кнізе дубчы Героя Сацыялістычнай Працы, перадачы дзяркі краіны П. Каўрова «Абавязак кожнай дзяркі». У кнізе расказваецца, як гэтыя сіпная жанчына надойвае па 6—7 тысяч літраў малака ад каровы.

Больш месяца мы рыхтаваліся да гэтага веча. Кнігу вырашлі абмеркаваць на раздзеллах. Да выступленняў рыхтаваліся актывісты бібліятэкі маладыя дзяркі Л. Драздоўская, Л. Стойка, Н. Ляпо. Не раз прыходзілі яны ў вольны час у бібліятэку пачытаць літаратуру аб перадачым вопыце жывёлагадоўчы.

За некалькі дзён да вечара ўсім дзяркам калгаса, звыненым кукурузадоўчым звыненіў і членам працоўных былі разасланы запрапанніыя білеты. Аб яны аб вечары вывесілі ўсе ўскі вёскаў. Да прызначанага часу паявілася клубы ў клуб вёскаў лозунг: «Дзяркі калгаса імя Янкі Купалы! У 1959 г., першым годзе сямігадокі, надойм ад кожнай каровы па 2 500 літраў малака!»

Многа спрадзільных папраўкаў за непазды на фермах пачулі члены прапаганда арцелі. Кармоў кароваў дацца недастаткова. Мала яшчэ вырончыцца ў калгасе кукурузы.

Жывёлагадоўчы паміжкіні, — гаварыла дзяркі Лекадзія Драздоўская, — у нас рамантуецца перадачым, зямой у кароўніку халадзіла. Пры адным калоджы і адным кароўніку ўдзельна напайць кароў не больш разу за дзень, у той час як у перадачым калгасах паяць па тры — пяць разоў.

«Жывёла любіць парадак і чысціню» — гэтаму пытанню прысвешчана сваё выступленне дзяркі Леаніла Стойка.

Многа канферэнцый — выліць недахопы і наяўнасць рэзерваў — была дасягнута. Імпер дзяркі робіць усё неабходнае, каб паспяхова выканалі свае абавязальнасці па надой малака.

Вялікай папулярнасцю ў нас карыстаюцца вечацы пытанняў і адказаў. У апошні час такія вечацы былі праведзены ў Палачанах і вёсцы Кабыльні.

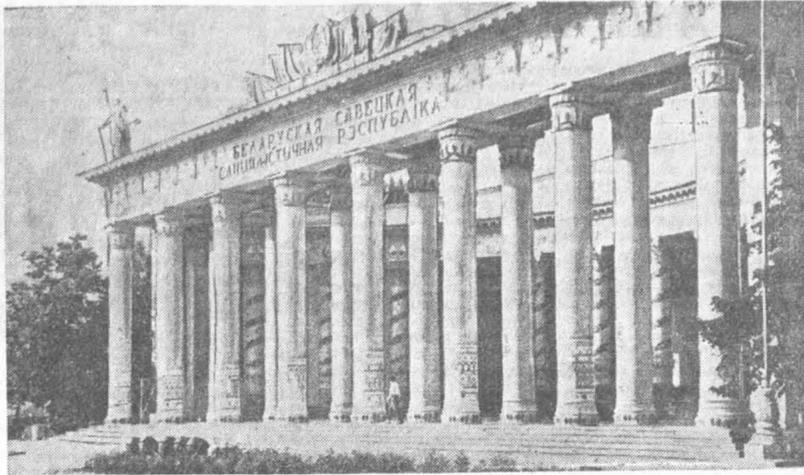
Вельмі спадабаўся ўсім літаратуры вечац, прысвечаны Гоголю. Яго рыхтавала член савета бібліятэкі настаўніца Н. Шорына.

У нашай бібліятэцы 800 чытачоў, з якіх больш палавы калгаснікі. Пастараем, каб усе яны былі задаволены нашай работай.

К. ФІЛІПАВА,
загадчыца Палачанскай сельскай бібліятэкі Маладзечанскага раёна.

Сімфанічны аркестр і яго кіраўнік І. Пітарчэні зрабілі, каб прывесці канцэрт на добрым узроўні.

Б. СМОЛЬСКІ.

Выстаўка дасягненняў народнай гаспадаркі СССР

16 чэрвеня ў Маскве ва Урачыскай абстаноўцы адкрылася Выстаўка дасягненняў народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Усё лепшае, што створае ў Савецкай краіне, прадстаўлена на ўсеагульнай дасягненні народнай гаспадаркі СССР.

Ф. Р. Базлоў, О. В. Куусінен, Н. А. Мухітэінаў, М. С. Хрушчоў, П. М. Паспелаў, Д. С. Каротчанка, Я. Э. Калінберы, А. М. Касыгін, К. Т. Мазураў, В. П. Макавандзе, М. В. Падгорны, Д. С. Палаянскі, Месцы на трыбуне займаюць таксама знатныя людзі прамысловасці, сельскай гаспадаркі, будаўніцтва. Тут жа кіраўнікі партыйных, савецкіх і грамадскіх арганізацый сталіцы.

Старшыня Галоўнага камітэта ВДНГ Ю. Е. Макараў кароткай прамовай адкрывае мiтiнг. Затым выступілі слесар 1-га Дзяржаўнага падыёмнікавага заводу С. С. Мінаў, старшыня палмаскоўнага калгаса «Труд» А. Ф. Галаванова, намеснік дзяржарта Цэнтральнага навукова-даследчага інстытута тэхналогіі і машынабудавання прафесар Н. П. Зораў і інш.

Цэпна вітаемы ўдзельнікамі мiтiнгу, да мікрафона падыходзіць Першы сакратар ЦК КПСС, Старшыня Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў. Ён гаворыць прамову, якую прысутныя выслухоўваюць з вялікай увагай і неаднаразова перапынаюць апладысмантамі.

Мiтiнг скончылі Ю. Е. Макараў аб'яўляе Выстаўку дасягненняў народнай гаспадаркі СССР адкрытай і запрашае прысутных агледзець яе. Велічна гучыць Дзяржаўны Гімн Савецкага Саюза. Уключаюцца магутныя фантаны, якія надаюць святу асаблівую ўрачыскасць.

На здымку: павільён Беларускай ССР на выстаўцы.

Дні беларускай культуры і мастацтва ў Румыніі

Як перадае Румынскае тэлеграфнае агенства, з выпадка Дзён беларускай культуры і мастацтва па ўсёй Румыніі працягваюцца шматлікія мерапрыемствы.

У сталіцы Румыніі ў Доме румына-савецкай дружбы член-карапаўндэнт Акадэміі РНР рэктар Бухарэста будаўнічага інстытута прафесар К. Дайкулеску расказаў аб дасягненнях дзяржоты навуцы Беларусі ССР.

У тэатры Цэнтральнага савета прафсаюзаў рэктар Бухарэста будаўнічага інстытута прафесар Б. Прапардзэску навадзіў уражанні аб паездкі ў Беларусь.

На многіх прадпрыемствах, у дамах культуры і клубах Клужскай і Сталінскай абласцей працягваюць лекцыі і даклады аб поспехах Беларускай ССР у галіне прамысловасці і сельскай гаспадаркі, а таксама праведзены канферэнцыі і літаратурныя вечацы, прысвечаныя беларускай культуры і мастацтву.

Дзяржаўны ансамбль песні і танца БССР, які гастролірае ў Румыніі з выпадка Дзён беларускай культуры і мастацтва, даў канцэрт у Дзяржаўным тэатры горада Плаешці.

Учора першы намеснік міністра культуры Беларускай ССР М. Міноковіч і намеснік старшыні Беларускага таварыства культурных сувязей з зарубежнымі краінамі В. Чарняўская азнаміліся з радам буйных прамысловых будоўляў Бакаўскай вобласці, у тым ліку з будаўніцтвам Вікаўскай гідрэлектрастанцыі імя У. І. Леніна. Члены дэлегацыі дзяржоты культуры і мастацтва Беларускай ССР навадзілі таксама курортную мясцовасць Лакул Рошу.

У заканчаны дзяды дэлегацыя дзяржоты культуры Беларускай ССР на чале з намеснікам міністра культуры БССР М. Міноковічам прыняў Румынскай Народнай Рэспублікі, міністра асветы і культуры А. Жола.

У гэты ж дзень дэлегацыя прыняў першы сакратар ЦК Румынскай работай партыі Георгію-Дж. Паміж Георгію-Дж і членамі дэлегацыі адбылася працяглая сяброўская гутарка.

Тыдзень латышскай літаратуры ў БССР

Надоўга засталіся ў памяці працоўных рэспублікі сяброўскія, хваляючыя мінулагоднія сустрэчы з пісьменнікамі братаў Літвы. На літаратурных вечах і сустрэчах літоўскія сябры чыталі свае творы, расказвалі аб задумках, цікавіліся жыццём працоўных Беларусі. Неўзабаве ў Літве адбудзецца Тыдзень беларускай літаратуры. Раней такія Тыдні прайшлі на Украіне і ў Малдавіі.

У жніўні гэтага года ў Беларусі адбудзецца Тыдзень латышскай літаратуры. Да нас у рэспубліку прыяедае вялікая група

Магілёўскі абласны драматычны тэатр спектаклем «Мікалай Іванавіч»...

Пастаўлены спектакль для дзяцей «Два клёны» (па казцы Шварца)...

Вялікую цікавасць выклікаў у гледачоў спектакль «Блажыны сыны»...

У спектаклях «Сорцы павіны гарэць» і «Венер у твар»...

Вынікі гаспадарчай дзейнасці тэатра ў 1958 г. былі здавальняючымі...

Палашчаны дзейнасці тэатра значна спрыяе перабудова арганізацыйна-творчай працы...

Чым больш выязных спектакляў, тым менш у рэжысуры рэпетыцыйнага часу...

Творчы калектыв быў падзелены на дзве роўныя часткі. Творчы сілы па ўзроўню майстэрства былі раўнамерна размяшчаны...

нізавоўць прыезд калгаснікаў. Таму тэатр працуе ў кожным раённым цэнтры ад трох да шасці дзён.

Такім чынам, рэпетыцыйны час нават на выездах марна не траціцца, таму што з троннай ездзіцы рэжысёр-пастаўшчык...

Аднак пры складанні вытворчага плана работы груп неабходна ўлічваць і такую акалічнасць, што тэатр можа пазабіцца на выязныя спектаклі...

Цяперыя бакі работы па гэтай сістэме заключаюцца ў тым, што нам не хапае двух рэжысёраў. Неабходны, як мінімум, яшчэ адзін рэжысёр у штаце...

Пры такім рэжым павелічэнні колькасці новых спектакляў вытворчыя працы ўдзяцца ў працы з работай. Даводзіцца наймаць людзей дадаткова, што вядзе да перавыдаткаў пазаштатнага фонду зарплаты ўдзяла.

Цяпер калектыв дзевяці брагатамі абслугоўвае працоўных раённых цэнтраў і калгасныя вобласці. Тэатр павінен працаваць на тры-чатыры дні ў Мінскай, Дрыбінска, сельгаскамадэі ў Горках, Шклове, Чавусках, Круглым.

Да канца чэрвеня артысты пабываюць ва ўсіх раёнах вобласці. Усе спектаклі праходзяць пры перапоўненых залах. Вілетаў, як правіла, не хапае на ўсіх калгаснікаў, што прыязджаюць у раён глядзець спектаклі. Даводзіцца дабываць крэслы, арганізоўваць уваходныя месцы і г. д.

У калгасе, дзе ёсць клубы, тэатр таксама выязджае. Артысты часта сустракаюцца з удзельнікамі калгаснай мастацкай самадзейнасці, праходзяць з імі гутары, расказваюць аб сваёй рабоце, аказваюць металічную дапамогу.

Цяпер калектыв працуе над двума новымі спектаклямі — «Барабаншчыца» А. Салыскага і «Пігаліён» Бернарда Шоу, у ліпені-жніўні будзе працаваць над п'есай украінскага драматурга Шкільска «Юнацтва маё» аб выхаванні работай моладзі, сіце калектыву, вялікай дружбы і любові.

Актыўна працуе ў вяснянскім спектаклем «Барабаншчыца» ў пастаўшчы рэжысёра М. Харошкі (мастак М. Валахаў).

Апроч паездак па вобласці, тэатр у гэтым годзе пабывае на гастролях у Гомелі (ліпені) і ў Віцебску (жнівень). Гледачскія буйныя гарады Беларусі добра ведаюць і цэлаўстражаюць наш калектыв. Спадзяёмся і ў гэтым годзе правесці гастролі з поспехам.

А. РОСТКАУ, дырэктар Магілёўскага абласнога тэатра.

У Мінску з поспехам прайшлі гастролі вельмі самабытнага, таленавітага калектыву — Славацкага народнага аркестра з Браціславы. Гэты калектыв у склад якога уваходзілі восем аркестрантаў і два спевакі, выступаў у Палацы культуры прафсаюзаў з разнастайнай музычнай праграмай...

Збіраць народныя творы

У даваенны час у рукапісным архіве АН БССР было больш 70 000 запісаў фальклорных твораў, захаваўшыся ненадрукаванымі працы А. Сержукоўскага, Я. Раманава, М. Чуркіна, каля 2 000 народных напеваў было запісана на фаналіёнках...

Перад фальклорыстамі, літаратарамі, збіральнікамі народнай творчасці стаіць задача аднаўлення запісаў, рэстаўрацыі дакументаў, выдання і збору новых народных твораў.

У архівах і музеях Масквы, Ленінграда, Віленска захаваўшыся шматлікія цікавыя і зместоўныя рукапісы, асабліва даваенных часоў, матэрыялы, якія яшчэ недастаткова вядомыя, а ішчы раі і зусім невядомыя навуцы і грамадскасці.

У Маскоўскім літаратурным музеі захаваўшыся чатыры папкі з запісамі беларускага фальклору. Гэта матэрыялы, якія паступалі ў рэдакцыю газеты «Правда». Там жа ёсць і суправядальнае пісьмо карэспандэнта газеты П. Гарбунова, у якім ён паведамляе, што ў рэдакцыю паступіла шэсць песень і два ўстапкі ад Я. Леніна, тры песні ад Варахшылава і Савецкай Арміі, восем песень аб калгасным жыцці.

Сярод шматлікіх матэрыялаў у архіве захаваўшыся «Казка пра камяні» і запісы Я. Галубка ад М. Юртанкі (1931).

Багаты фактычны матэрыял сабраў Цэнтральны Дом народнай творчасці імя Кірскага. Тут ёсць рукапісныя матэрыялы беларускіх кампазітараў, арыстаў, этнографіў, збіральнікаў фальклору розных раёнаў і абласцей нашай рэспублікі. Заслужыліся ў гэтым запісы П. Шырмы і сярод іх песні «У краіне Леніна», запісаныя ў Караічах. Песня заканчваецца радкамі:

Дзе ні выйдзеш, дзе ні глянеш,— Сонца сьнежку сцеле нам, Тут стары малодшым стане, Тут краіна Леніна.

У двух папках захаваўшыся часткі Гомельскай вобласці, сабраны ўжо ў час Савецкай улады, вялікі зборнік твораў беларускага народа, складзены М. Грыньблатам, дзе выдзелены цікавыя раздзел «Семінацкае верасна» — аб удзяльніках Заходняй Беларусі ў адзінай Савецкай дзяржаве.

У фондах Цэнтральнага Дома народнай творчасці захаваўшыся шмат рукапісных нотных запісаў Цітовіча, Шыры, Смольскага. Складзеныя зборнікі на матэрыялах Гомельскай вобласці выдзелілі цікавы раздзел твораў аб Леніне і калгасным жыцці. У раздзеле «Гомельскія частушкі аб Захаванні Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі» — тры аб Савецкай дзяржаве, працы, патрыятызм савецкіх людзей. Прыклад для прыкладу дзве частушкі:

Пію песенькі, пію Пра рэспубліку сваю, Ты, рэспубліка, красуй, Жыццё новае будуй. Наша новая краіна Сёння песенькі пее, БССР наша шчасліва Ордын Леніна несе.

Асабліва цікавыя фонды Цэнтральнага Дзяржаўнага архіва літаратуры і мастацтва, у якім знаходзяцца шматлікія недадзельныя матэрыялы многіх вядомых збіральнікаў беларускага фальклору.

Так, напрыклад, В. Смірноў сабраў 22 тэмы частушак пераважна на рускай мове. Матэрыялы сістэматызаваны таматычна і перадрукаваны на машыны. У спецыяльным том выдзелены частушкі аб Леніне, партыі, радзіме, калгасным жыцці.

Цікавыя пераклады Твардоўскага, Ісакоўскага, Алігер беларускіх народных песень, якія захаваўшыся ў фондах музея. Пераклады беларускіх песень на рускую мову шырока вядомыя рускаму чытачу («Будзьце здаровы» А. Русака, «За горую ў крывіцы» ў перакладзе Ісакоўскага і многія іншыя).

У фондах ЦДЛМ захаваўшыся надзвычай багаты скарб матэрыялаў да таго «Творчасці народа СССР» (выдавецтва «Правда», 1937). Тут дэкарытэ соцыял песем працоўных, карэспандэнтаў, адказаў рэдакцыі на пісьмы, шматлікія канкрэтныя матэрыялы па вуснай творчасці народа СССР. Матэрыялы сістэматызаваны па раздзеллах тома. Толькі невялікая доля іх уважліва ў выдзелены том, значны па сваім памеру.

У Дзяржаўна бібліятэцы імя Леніна захаваўшыся каштоўныя матэрыялы і даследаванні аб партызанскім і вайсковым фальклору І. Угарава, перагняты на фільм. Дарэчы заўважым, што ў Цюрыху выдзена невялікая кніжка «Леніні

У старэйшага беларускага пісьменніка

Ён стаіць ля акна і глядзіць на маляду зеляніну. Якое шчасце бачыць усё аноў — і гэтыя дрэвы, і вудзіць і людзей, якія ідуць па ёй. Яшчэ нядаўна ён зусім не бачыў. Цяжка хвароба пааблавіла яго зроку. Але ён не здаваўся і верыў, што зноў будзе бачыць.

Янка Маўр з вялікай любоўю гаворыць аб сваіх урачках Тацяне Бірыч, Марыі Залатаровай, якія варуцілі яму зрок, магчымаць працаваць, як і раней, за пісьмовым сталом. Але і тады, калі зусім быў страціў зрок, ён працаваў над новымі творами, дыктуючы тэксты, рыхтаваў да выдання кнігу, выпраўляў свае ранейшыя рукапісы, аўтарызаваў пераклады. А калі пасля аперацыі, удала зробленай Марыяй Міхайлаўнай Залатаровай, вярнуўся зрок, пісьменнік з яшчэ большай энергіяй узяўся за творчую працу.

Янка Маўр піша для дзяцей. Але яго прыгоднікі і іншыя творы ахвотна чытаюць і дарослыя.

Нядаўна ён атрымаў шчырае, сардэчнае пісьмо, якое яго вельмі ўдзялявала. Чытачка А. Ломова з

Тулскай вобласці прачытала яго кніжку, выдзеленую ў перакладзе на рускую мову, і прасладала свой водгук. Яна піша, што ёй вельмі спадабалася апавесці і апавяданні Янкі Маўра. Тут жа была прыпіска аб тым, што «Палескія рабінзоны» з захапленнем прачытала ён дачка. Такіх пісем у Янкі Маўра шмат: з Сахаліна, Ігаркі, Каўказа і іншых куткоў нашай Радзімы.

Іван Міхайлавіч прайшоў вялікую жылцёвую школу. Яму было каля 40 год, калі ён упершыню выступіў у друку. 25-й чыгуначнай школы Мінска, пасля ўжо напісаць апошнюю драматычную сцэнку, але ўсё не адважваўся іх абнародаваць.

Мае спадкі, сатарычныя вершы, — успамінае Янка Маўр, — разыходзіліся па Мінску ў рукапісах і часам ставіліся ў рабочыя клубы, выконваліся чытальнікамі са сценаў. І парадка аўтар гэтых твораў заставаўся невядомым.

Іван Міхайлавіч болы за ўсё і ахвотней за ўсё пісаў для вучняў, для дзяцей. Ён любіў педагогічную працу і ў дараваўшыся час клапаціўся, каб навучанне ў школе было даступным усім дзецям. Сабраўшыся на падпільную канферэнцыю настаўнікаў у 1906 г. у прыёмнаманаскай п'есцы Мікалаеўскага, Іван Міхайлавіч Федараў і іншыя ўдзельнікі гэтай сустрэчы, у ліку якіх быў і Якуб Колас, дабіваліся, каб школа была агульнадаступнай, каб выкладанне ішло на роднай для дзяцей мове. Як вядома, Якуб Колас напісаў у тую мову за гэтыя мары Федарава (Янку Маўра) два галы трымаў на падліцельны нагадкам, а затым паабавілі права выкладання. Ён даўга цярпеў настаць, з цяжкасцю ўдзякаваўся ў прыватнай школе і толькі пасля рэвалюцыйнага здыму паспрабаваў заняцца педагогічнай працай.

Урокі ён праводзіў заўважна і цікава. Вядлікай падмагой з'яўлялася для яго і педагогічнае рабце новага асперанта, якая дазваляла карыстацца многімі цікавымі і карыснымі матэрыяламі. Гэтыя матэрыялы спатрэбіліся Маўру і для літаратурнай працы.

Я. Маўр, будучы ўжо аўтарам некалькіх твораў, пасля аднойчы Аляксеем Максімавічам Горкама сваю новую апавесць «ТБТ» («Таварыст на Ваўднічых Тэхнікаў»). Гэта было неаэтапта да скіпаўня Леонага Уесаамаганга з'ездзі пісьменнікаў. Перагруканыя спрамамі, Аляксеем Максімавічам ужо з'знаішоў час прачытаць рукапіс беларускага аўтара. Янка Маўр паслаў апавесць «ТБТ» ў сваім перакладзе. Горкі перазаў рукапіс С. Маршаку, напісаўшы на паялах: «Напалізна, зладца, штосць цікавае». Маршак таксама прачытаў апавесць. Яна была апублікавана і з таго ж часу неаднарава па перавыдывалася. Іван Міхайлавіч з сардэчнай любоўю ўспамінае чужае стаўленне Аляксея Максімавіча Горкага да невядомага аўтара. Па прапанове Горкага Маўр заарасіў тым у Маскву на Першы Усеаааный з'езд пісьменнікаў.

— Мы многаму павіны вучыцца і дзённымі, зборнікі песень салдат-франтавікоў, дзённікі брыгадыраў, трактарыстаў, калгаснікаў і рабочых. Усе гэтыя і многія іншыя дакументы — цікавы водгук на вялікі падзвіг нашата часу.

«Зобраіце ваш фальклор, вучыцеся на ім, апрацоўвайце яго...» — адказаў М. Горкі. — Чым лепш мы будзем ведаць мінулае, тым лягчэй, тым болыш глыбока і радасна зразумеем вялікае значэнне сучаснага, якое стварэцца нам!»

М. МАЛОЧКА.

Янка Маўр. Фота С. Чыршкіна.

ца і вучыцца ў Горкага, — гаворыць Іван Міхайлавіч. — Трэба пераймаць у Аляксея Максімавіча і гэтую штодзённую ўважлівасць да людзей, да літаратараў.

— Ші ўсё надрукаваць у вас, Іван Міхайлавіч, з таго, што напісана?

— Не, далёка не ўсё, — адказвае пісьменнік. — Болыш за ўсё я шкідую рукапісы апавесці аб Спартаку, якая загінула ў Мінску ў час вайны. Многа і доўга давялося мне працаваць над ёй, пазнаёміцца з гістарычнымі крыніцамі, знайсці цікавыя факты, якія да таго часу не знайшлі адлюстравання ў мастацкай літаратуры. І шпер шкідва мне гэтыя творы, якія я не магу ўзавіць.

Кнігі, напісаныя Я. Маўрам, займаюць у яго кабінетнай шафе шмат месца. Тут выданы на многіх мовах. Але асабліва радзе любіць на выдзельна ў Кітаі кніга «Палескія рабінзоны». Ілюстрацыі да ёй ўзяты з рускага выдання «Сын вяды» Я. Маўра надрукаваны на чэшскай мове, «Слёзы Тубі» — на англійскай.

У часопісе «Малодосць» пісьменнік апублікаваў частку свайго новай пасляваеннай апавесці «Фантамабі профасора Цылякоўскага». Я. Маўр зноў звярнуўся да любімага жанра — фантастыкі. Але ў нашы савецкія дні многае з таго, што Угара даваўся фантастыкай, стала рэальнасцю, і пісьменнік вырашыў арганізаваць да гэтай апавесці, яшчэ прапрацаваць над ёй, тым болыш, што ўсё яна не была апублікавана. Халодзе пісьменніка і атэістычнай таматыка. Ён не раз звяртаўся да яе і зусім абгрунтавана лічыць, што беларускія пісьменнікі павіны болыш удаляць ёй увагі; і сатарычкі, і навіелісты, і паэты.

Вярнуць савецкімі спецыялістамі зрок даў 76-гадоваму майстру мастацкага слова новаы сілы, і ён зноў за пісьмовым сталом, зноў за работай.

Я. САДОУСКІ.

ПА СЛЯДАХ НАШЫХ ВЫСТУПЛЕННЯў

„Быў калісьці клуб“

15 красавіка г.т. у 30 нумары нашай газеты пад такой назвай быў змешчаны допіс А. Новака аб тым, што ў вёсцы Пальня Чэркаўскага раёна няма клуба.

З'явацца аддзела прэзятанды і агітанды Чэркаўскага раёнама КПБ тав. Астроўкаў паведамаў рэдакцыі, што факт продажу пампашканя клуб-

ба ў калгасе імя Сталіна адпавядае сапраўднасці. На вылога старыню калгаса тав. Антоненку накладала строгае партыйнае спянажне за разбазарэнне калгаснага лесу.

Праўленне сельгасаршчы імя Сталіна прыняло рашэнне пабудаванне ў 1959 г. новы клуб у вёсцы. Ужо створана будаўнічая брыгада.

Аб густах і манерах

Майсім пагодным вечарам а сядзе ў новым парку роднага Мінска і ваірапа, як мой маленкі сабра — унучак Валодзя ляпіў з сырага папску палачы і замкі. У такіх выпадках мне чамусьці дамаецца аб наўмысленай імітацыі часу і аб тым, што ў маленкага майго ўнучка ўсё яшчэ наперадзе... Я не ведаю, які складанне яго жыццё, кім ён будзе, але я ўжо радуся таму, што будзе яго зарывань і шчаслівым. Я радуся, што гэта залежыць і ад мяне, таму часта лаўлю сябе на думцы, ці ўсё я зрабіла для таго, каб ён і ў будучым быў шчаслівым.

Непадалёк ад мяне прыесла добра атрынутая светлаводалая дзівічына. Яна была такая свежая, прыгожая і прывабная! Я мільвілі залобавалася ёй, па-добраму заварэжывалася ўнучатку. А як яна акрыяла і расцвіла, калі да яе пашлоў стройны загаразны вянук, якога яна чакала. Ён шчыма прыватнаў, сеў з ёю побач, і яны загаварылі. Каб не перашкаджаць ім, я сіпала адыхада да Валодзі, які ўсё лічыў ляпіў свой казачны гарадок.

Малодая пара, аднак, зусім не талася. Я мільвілі стала свядка іх разамовы, якая, нагадавала нейкай вычварны фарс. У напільным бучеце «красомовства» юнака пераважалі такія перлы, як «мілаша», «каласавыя», «адарваў галыштук» і іншыя слоўнае смецце.

Мая прысутнасць, здавалася, нібы захавчвала юнака. За якіх некалькі мінут у яго вуснаў з'явілася палая кулямётная чарга слоў-параўтаў. Гэта быў ракі ўзрр малодата раба-шчынага абібока. Задрірэва-пахабна ён папарыўся да мяне і з напісам прададзіў на гэты раз уласныя словы:

Л. АЛЕКСАНДРОўСКАЯ, народная артстка СССР.

— Чаго ўстаілася? Можна, спадабаўся!..

Словы гэтыя былі лагічным завяршэннем яго спустошанай душы. І гэта мяне ніколі не здавіла. Абуралі паводзіны дзівічыны. Нішто яе не закранула і не выклікала прагасту. Яна так і не зразумела, што хамства яе партнёра перш за ўсё прынікала яе дзівочую годнасць. І мяне адзалося, што яна ніколі не будзе шчаслівай...

Праз некалькі дзён я зноў зашла ў парк. Валодзя, як звычайна, паўз нешта будаваць з папску, а я сядзела ля яго на лаўцы і прыглядвалася да яго дзівічыны і юнака, які тады сядзеў побач са мной. Я адчула, што сваімі пасунамі адносінамі, па сутнасці, малодшана адварнулася ад неадарэчнага ўчынку шалапуты. Хіба я змагла б гэтага жа абывака паставіць да падобнага выпадку, калі б сіправа дачычыла майго ўнучка? Я чакала, што зноў убачу іх і выпраўлю сваю памылку. Але яны не праходзілі. Не сустракала іх і ў наступныя нашы з Валодзем прагусті.

Аднак я ўсё болыш і болыш думала аб невучасце, дрэнных манерах і густах, што прывіліся частым нашай моладзі.

Ці многа іх, гэтых узрушаных ад перайманніцтва напільных юнакоў і дзівічак? Не так багата. Але і не так мала, каб не звяртаць на іх увагі. Маючы на ўвазе дрэнныя манеры і густы «пестуноў» лесу, ці можаж мы скарываць сваю ўвагу толькі на моладзь? Вядома, што рабыдныя мяшчанства, абывацельсчыны, демарынацкага купецкага самадурства і буржуазнага фарсейства часам праўдываюцца і ў асрэдзі дарослых людзей, нават у цэльх сем'ях.

Тут можна было б пагаварыць і пра гульню ў карты, якая гэтак

жывуча на курортах і ў цягніках, пра новы «стыль» танцаў і аб крыўляні перад «дамамі». Аднак пра ўсё не скажам. Я расказваю пра адзін вечар з выпадку дня нараджэння, куды я трапіла зусім выпадкова.

Сустраўшы гэсцей — кожнага ў залежнасці ад яго «важнасці», «партыі», і... конту прынесенага падручка, гаспадары нічым не магі ўнесці якога-небудзь ажыўлення ў асрэдзе прысутных або ўгнучыць іх у агульную гутакру. Паказаўшы сваю прасторную кватэру, я абстаюпаку, яны наспяшаліся запрасіць усіх ва стал. Гоеці з неапрывічаванне, як за выратавалым круг, ухапіліся за гэтае запрашэнне. Пасля абавязковага тосту за «віноўніцу ўрачыстасці» усе тут жа пра я абавылі і чамусьці раптам загаварылі аб тым, што, дзе за колькі і якім чынам «дасталі». Потым пра футбл. Потым пра рыбную лоўлю. Затым адкрыта абгаворвалі сваіх зямлячых.

Усё сваю энергію гаспадар траціў на тое, каб ва ўсіх было «наліта» і ўсімі «выліта». Гаспадыня прыняла на сябе ролю дамы-настаўніцы «добрага тону», карыстаючыся галоўным чынам іцёімамі, вычваранымі ў кніжках аб смачнай ежы, дамаводстве і карольных парадах.

Варта было каму-небудзь прамахнуцца ў гэтым прагале абывацельсчыны, як тут жа чулася, нібы звернута да мужа, найзалевае воханца гаспадыні: «Фобік, да рыбы, адзятца, падавоць белаяе віно», «Фобік, а птушку ж дзаваленца есці рукма», «Фобік, ловае, треба даламаць даме з ловага боку...»

Так увесь вечар.

А «Фобік» — навуковы супрадоўчкі, жонка яго — урач, дзеці — студэнты. Жывуць яны ў цэнтры горада ў добрай кватэры, дзе ёсць гарачая вада, смеццеравод і халадзільнік. Жывуць у дастатку — маюць дарэгія гарнітуры сучаснай модаі. «Волгу», піяніна, тэлевізар, хрустальны посуд і тонкі фарфор.

Праўда, гэта не тыя мяшчане, якіх мы ведаем з кніг, тэатра, жытцяпісу. Сучасныя «сбоікі» самі ірацізуюць і ненавідзяць сваіх папароднікаў, болых адстапых мяшчан. Але яны не могуць абыйсціся без такога вольна нараджэння, які хтосці з выпадкова, як я, гэсцей, так і наваў «мяшчанскім кардаблетам».

Сучасныя «сбоікі» у адноўненне ад болых «сбоікаў» і «сіканек» у ісанаванне бога не вераць, у дзе і прыкметы таксама. Але далей гэтага не пайшлі, аселенныя камуфляжымі олоатам з буржуазных фільмаў, якія мутным патокам атапаілі адзін час наш экран і, зразумела, нічога агульнага не мелі з лепшымі рэалістычнымі творамі зарубежнага кіно.

Людзі з жыццёвым вонітам глядзяць падобныя фільмы з усмешкай, але зусім не хадзяць на іх. Але для спустошанага «Фобіка» і яго сям'і гэтыя буржуазныя «шпадрэў» маюць вялікую прыцягальную сілу. Гэта для іх «суніверсітат» добрага тону, адзясня і танца, прычосак, усмешак, жэстаў...

І тут справа не толькі ў тым, што гэтыя парадкі патрыштуны з буржуазнага кодакса прыстойнасці. Вада ў тым, што, няўмеда прапагандауючы добры густ і добрыя манеры, мы дастаем проста супрацьлеглага выніку. Неак мнэ даваляе чупь радзіма-перадачу, прысечаную прайваўнаму разуменню музыкі. Калі б мы было семаінаць год і я зусім нічога не разумела ў музыцы, дык пасля галы перадачы мяне, напэўна, захадзілі б тыя вясёлыя песенькі, якімі абураліся аўтары перадачы.

Галоўная ж бядя большасці рэкаманданай «добрага тону» заключачца ў тым, што, разгледжачы тое ці інае пытанне, папулярызатары «добрага выхавання» разважваюць у адрыве ад часу і прасторы, ад рэальнага жыцця, ігнаруючы асноўныя палажэнні сацыялістычнай астыкі, звычайную моталогіюнасць таго ці іншага значэння, што вынікае з народнага вопыту і нацыянальных асаблівасцей.

Чытаеш або чупь парадкі аб тым, у якім выпадку жанчына павіна

прыватнаца з мужчынам за руку, а калі толькі паклікацца, у якія таркі якое віно надываць, як падтрымаць сваю спадарожніцу, падмажывацца па дэспіцы, дзіву даясця: няўжо людзі толькі для таго і збіраюцца, каб дэманстраваць свае добрыя манеры, каб паесці і папіць у пэўным парадку?

А дзе сівверджаныя якамі і выдзачаныя савецкімі ўмовамі жыцця формы выказвання паваяі да самі, башчю, старасці, маці, дзяцей і жанчыны? Дзе прыкладзі таго, якім чынам дзеці, сваікі, сабры і таварышы на сямейным свяце адзначалі «сэрбранае вяселле» працоўнай пары? Дзе апісанне таго, якімі вяселлі, зместоўнымі і памятнымі могуць быць заручыны, вяселле, навадзельце ці звычайныя святковыя сустрэчы людзей?

Могучь надумачь, што я патрабую нейкага надручніка або абор прапаві выхаванасці і добрых манер. Напаўна, гэтым таксама нельга пагарджаць, але ніякае падобнае выданне не зольна вырашчыць праблему, якая павіна стаіцца ўсімі інастутамі і формамі духоўнага ўдзясняня на масы.

І сёсь тут мне хочацца звярнуцца да тых, хто носіць высокае званне пісьменніка, артыста, мастака, кампазітара — да людзей мастацтва, які

Літаратурны твор у раённай газеце

У раённых газетах усё часцей можна прачытаць не толькі асобныя вершы, але і цэлыя літаратурныя старонкі з новымі імёнамі. Пры многіх рэдакцыях раённых газет працуюць літаратурныя аб'яднанні.

Абыходзіць маўчаннем гэты факт, не аказваць маладым літаратарам своечасовай дапамогі з боку абласных і рэспубліканскіх газет, кабінета маладота аўтара пры (Саюзе пісьменнікаў Беларусі) — значыць ігнараванне рабату раённых літаратурных аб'яднанняў. А між тым нашы крытыкі і вопытныя літаратары гавораць аб гэтым вельмі мала, ад выпадку да выпадку, мімаходна упамінаючы аб маладых аўтарах, якія групуюцца вакол раённых газет.

Заслужана, напрыклад, увага работа літаратурнага аб'яднання пры класічнай раённай газеце «Да новых перамогаў». Тут кожны месяц друкуецца літаратурныя старонкі, асобныя творы пачынаюцца ў раённых газетах, а тым часам раённыя газеты публікуюць творы Аляксандра Жукоўскага, Яўгена Брыжэвіча, Уладзіміра Дзікевіча і іншых.

Кожны з маладых літаратураў піша аб тым, што яго хвалюе, што ён перажывае, учыцца, адчувае. Тэмы практычныя, вучэбныя, адпачынку, каханні — вост кола інтарэсаў маладых аўтараў раёна.

У вёсцы Малая Меравічкі загараў электрыфікацыя, загараў і радыё, і малады аўтар Іосіф Санкевіч не абходзіць маўчаннем такой падзеі — напісаў верш «Агіі Ільчэ». Проста, ад сэрца перадаў ён пачуцці свайх аднавяскоўцаў:

Светла на вуліцы, светла ў хатах,
Светла на сэрцы, душы,
Ясныя думкі птушкі крылатай
Рвуцца да новых вышынь.

Праўда, у прыведзеных радках адчуваецца яшчэ малавостнасць аўтара і падбор арыгінальных слоў, па-споймы, але ён адначасова і радуе чытача цёплым, шчыра пераказаным.

Аляксандр Жукоўскі гэтак жа шчыра піша пра сваю родную вёску Морач: «Не пазнаць сёння нашы Морач, шчасце палыхаць сабе дабыць».

Калі ж гаварыць аб недахопах, дык яны ёсць па ўсіх маладых аўтараў. І нам хочацца больш падрабязна сшытка на недахопах, каб аўтары ўнікалі іх ў далейшай рабоце.

У літаратурнай старонцы за 7 красавіка г.г. чытаем верш Аляксандра Рытвінскага «Малодасці ўзлет»:

Прыхаў з далёкай дарогі
З вялікім хвастом паравоз.
Прабег праз Урала парогі,
Алеў раўніны, разлогі,
Балзёрны моладз прывёз.

Далейшыя радкі напісаны ў такім жа плане. Гэты паравоз прывёз юнака і дзяўчат, паслядоўна камсамол «узводзіць гіганты-заводы, маргані і домны» ў Сібіры.

Па-першае, верш вельмі агучаны. Аўтар не змог сказаць нічога свайго ад патрыятычнага жадання нашай моладзі і камсамол быць там, куды

пакліка партыя. Бязмерна захіпнуўшы паравозам з «вялікім хвастом» (дзе той у паравоза хвост ды яшчэ такі вялікі?), ён анімае, як «пара пыхціць з-пад каляса», і адыходзіць ад заўмы перша. Па-другое, вельмі лёгка ў яго прабег паравоз праз Урала парогі, а раўніны і разлогі чамусьці яму прышлось адольваць.

У цікавым па задуме вершы Уладзіміра Дзікевіча «Шпак» ёсць такія радкі:

І вёска пылала агнямі,
Якіх прашы год не было.

Другі радок, як відаць, зусім недарэчны. Слова «спрашы» — рускае. У той час, калі свіціла сонца і без электрычнасці было светла на вуліцы, Уладзімір Дзікевіч нечакана запаліў у вёсцы агні. Параўнанне «сонца на слухе, бы ранак лампадай гары» таксама з'явіць вельмі няясна. Ранак ніколі не гарыць лампадай. (Ды чаму «лампада», а не лампа? Лампада можа быць толькі перад абразамі).

Вельмі крыкліва пішуць класічныя літаратары пра першую вясну сямігадкі. Яны аднаго перапытаюць у вершак. Ады назвы вершаў сведчаць аб агучаным падыходзе да вырашэння тэмы: А. Жукоўскі — «Кмнешся ўдаль (?) сямігадка» ў адным вершы, у другім — «Люблю я першую вясну ў сямігадкі»; Уладзімір Новік таксама піша амаль такія ж радкі: «Вясна, вясна сямігадкі кроцьца па нашых палях» і г. д.

У газеце за 21 лютага змяшчана нізка вершаў для дзяцей Іосіфа Санкевіча. Трэба сказаць, што дзіцячыя вершы часам удаюцца аўтару, і гэта асабліва адчуваецца ў адным, дзе расказана пра дзяўчынку, якая зацікавілася, чым мароз малое на шыбах узору. Села ля вака і глядзіць, а мароз неўзабаве намалаваў прыгожыя малюнак на шыбах, а як — так дзяўчынка і не дазналася. Верш сціплы па вылучэнчых словах. Ён сведчыць, што пры настойлівай працы над словам, радком, аўтар здолее пісаць неабліжана дзіцячыя вершы. Астанія вершы І. Санкевіча не вылучаюцца ніякімі ў іх многае адступленняў ад літаратурнай мовы, накітаваў «усюды хоча ўдзельнічаць, «сепа Ніна ля акна і чанае часу» і да т. п.

Дзітрыю Байлаку часам удаюцца байкі, але, нажал, не ўсе. Гэта, у прыватнасці, датычыць яго байкі «Лев і Волкі», «Ворона», «Поліць Барбос», вельмі бедных зместам і формай.

Яўген Брыжэвіч піша сатырычныя замалюўкі. Яго сатырычныя сцэны «Юрка падзеў», беспрарачна, толькі б выйграла, калі б аўтар не ўзаў столькі многа дзючых асоб.

Літаратурны твор у раённай газеце — цікавая з'ява. Нашы абласныя і літаратурныя газеты павінны аказваць больш практычнай дапамогі аўтарам з раёнаў, рабіць агляд літаратурных старонак раённых газет. Пажадана, каб пісьменнікі часцей бывалі ў раённых літаратурных аб'яднаннях.

Раённая газета — першаспачаткова школа для пачынаючых, і рэдакцыя трэба больш патрабавальна ставіцца да творчасці маладых.

Яўген Крупенька.

На здымку: над Заходняй Дзвіной у ваколіцах Віцебска. Фота М. Рубінштэйна.

Клопаты школьнага драмгуртка

Любоў да роднай літаратуры павінна выхоўвацца ў кожнага вучня за школьнай парты. Вялікую ролю ў гэтым адграваюць выкладчыкі беларускай мовы і літаратуры. Дзіцячыя асобы, як і дзяткі, часта ўспамінаюць свае вучыцельскія гады. Не паспелі ачытаць адрычкі выбух Вялікай Айчыннай вайны, як у нашай заходня-беларускай вёсцы Грыні акрапілася сямігадовая школа. Памятаю, што ў ліку настаўнікаў, якія прыходзілі ў нашу школу, м. в. вучылі, найбольш падоблі аднаго. Ён быў невысокага росту, шырокалічы, у кіраванні бо-ліш выдзелена сонцам гімнасіяў.

Назваўшы сябе Міхаілам Сяргеевічам Крываносам, ён наведваў, што будзе выкладаць родную мову і літаратуру. Мы з вялікай увагай сачылі за кожным яго рухам. Ён акуратна запісаў прэзентацыю кожнага вучня, потым аддаў спіс і пачаў чытаць напаміны вершы Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча. А калі прачытаў верш Паўлюка Труса «З студэнцкага дзённіка», дык у кожна-га з нас на вачах з'явіліся слёзы... І мы палоблі Міхаіла Сяргеевіча з першага ўрока. Пазней ён узяўся кіраваць школьным драматычным гуртком. Пад яго кіраўніцтвам былі пастаўлены «Паўліка» Я. Купалы, «Партызаны», «Хто смеецца апошнім» К. Крапівы і іншыя п'есы беларускіх драматургаў.

Магчыма, з той пары і так моцна палобіў родную літаратуру, родную мову. Гэтую любоў я імкнуўся прычыпаць сваім вучням, працуючы першы год у школе. З самага пачатку навуцальнага года я ўзяўся кіраваць драматычным гуртком. На першых занятках пазнаміў вучняў з ванд-

роўным тэатрам Беларускага дзяржаўнага тэатра імя Я. Купалы. З цікавасцю адгледжываў выкладчыкі беларускай мовы і літаратуры. Дзіцячы асобы, як і дзяткі, часта ўспамінаюць свае вучыцельскія гады. Не паспелі ачытаць адрычкі выбух Вялікай Айчыннай вайны, як у нашай заходня-беларускай вёсцы Грыні акрапілася сямігадовая школа. Памятаю, што ў ліку настаўнікаў, якія прыходзілі ў нашу школу, м. в. вучылі, найбольш падоблі аднаго. Ён быў невысокага росту, шырокалічы, у кіраванні бо-ліш выдзелена сонцам гімнасіяў.

Назваўшы сябе Міхаілам Сяргеевічам Крываносам, ён наведваў, што будзе выкладаць родную мову і літаратуру. Мы з вялікай увагай сачылі за кожным яго рухам. Ён акуратна запісаў прэзентацыю кожнага вучня, потым аддаў спіс і пачаў чытаць напаміны вершы Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча. А калі прачытаў верш Паўлюка Труса «З студэнцкага дзённіка», дык у кожна-га з нас на вачах з'явіліся слёзы... І мы палоблі Міхаіла Сяргеевіча з першага ўрока. Пазней ён узяўся кіраваць школьным драматычным гуртком. Пад яго кіраўніцтвам былі пастаўлены «Паўліка» Я. Купалы, «Партызаны», «Хто смеецца апошнім» К. Крапівы і іншыя п'есы беларускіх драматургаў.

Магчыма, з той пары і так моцна палобіў родную літаратуру, родную мову. Гэтую любоў я імкнуўся прычыпаць сваім вучням, працуючы першы год у школе. З самага пачатку навуцальнага года я ўзяўся кіраваць драматычным гуртком. На першых занятках пазнаміў вучняў з ванд-

роўным тэатрам Беларускага дзяржаўнага тэатра імя Я. Купалы. З цікавасцю адгледжываў выкладчыкі беларускай мовы і літаратуры. Дзіцячы асобы, як і дзяткі, часта ўспамінаюць свае вучыцельскія гады. Не паспелі ачытаць адрычкі выбух Вялікай Айчыннай вайны, як у нашай заходня-беларускай вёсцы Грыні акрапілася сямігадовая школа. Памятаю, што ў ліку настаўнікаў, якія прыходзілі ў нашу школу, м. в. вучылі, найбольш падоблі аднаго. Ён быў невысокага росту, шырокалічы, у кіраванні бо-ліш выдзелена сонцам гімнасіяў.

Назваўшы сябе Міхаілам Сяргеевічам Крываносам, ён наведваў, што будзе выкладаць родную мову і літаратуру. Мы з вялікай увагай сачылі за кожным яго рухам. Ён акуратна запісаў прэзентацыю кожнага вучня, потым аддаў спіс і пачаў чытаць напаміны вершы Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча. А калі прачытаў верш Паўлюка Труса «З студэнцкага дзённіка», дык у кожна-га з нас на вачах з'явіліся слёзы... І мы палоблі Міхаіла Сяргеевіча з першага ўрока. Пазней ён узяўся кіраваць школьным драматычным гуртком. Пад яго кіраўніцтвам былі пастаўлены «Паўліка» Я. Купалы, «Партызаны», «Хто смеецца апошнім» К. Крапівы і іншыя п'есы беларускіх драматургаў.

Магчыма, з той пары і так моцна палобіў родную літаратуру, родную мову. Гэтую любоў я імкнуўся прычыпаць сваім вучням, працуючы першы год у школе. З самага пачатку навуцальнага года я ўзяўся кіраваць драматычным гуртком. На першых занятках пазнаміў вучняў з ванд-

роўным тэатрам Беларускага дзяржаўнага тэатра імя Я. Купалы. З цікавасцю адгледжываў выкладчыкі беларускай мовы і літаратуры. Дзіцячы асобы, як і дзяткі, часта ўспамінаюць свае вучыцельскія гады. Не паспелі ачытаць адрычкі выбух Вялікай Айчыннай вайны, як у нашай заходня-беларускай вёсцы Грыні акрапілася сямігадовая школа. Памятаю, што ў ліку настаўнікаў, якія прыходзілі ў нашу школу, м. в. вучылі, найбольш падоблі аднаго. Ён быў невысокага росту, шырокалічы, у кіраванні бо-ліш выдзелена сонцам гімнасіяў.

Назваўшы сябе Міхаілам Сяргеевічам Крываносам, ён наведваў, што будзе выкладаць родную мову і літаратуру. Мы з вялікай увагай сачылі за кожным яго рухам. Ён акуратна запісаў прэзентацыю кожнага вучня, потым аддаў спіс і пачаў чытаць напаміны вершы Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча. А калі прачытаў верш Паўлюка Труса «З студэнцкага дзённіка», дык у кожна-га з нас на вачах з'явіліся слёзы... І мы палоблі Міхаіла Сяргеевіча з першага ўрока. Пазней ён узяўся кіраваць школьным драматычным гуртком. Пад яго кіраўніцтвам былі пастаўлены «Паўліка» Я. Купалы, «Партызаны», «Хто смеецца апошнім» К. Крапівы і іншыя п'есы беларускіх драматургаў.

Магчыма, з той пары і так моцна палобіў родную літаратуру, родную мову. Гэтую любоў я імкнуўся прычыпаць сваім вучням, працуючы першы год у школе. З самага пачатку навуцальнага года я ўзяўся кіраваць драматычным гуртком. На першых занятках пазнаміў вучняў з ванд-

роўным тэатрам Беларускага дзяржаўнага тэатра імя Я. Купалы. З цікавасцю адгледжываў выкладчыкі беларускай мовы і літаратуры. Дзіцячы асобы, як і дзяткі, часта ўспамінаюць свае вучыцельскія гады. Не паспелі ачытаць адрычкі выбух Вялікай Айчыннай вайны, як у нашай заходня-беларускай вёсцы Грыні акрапілася сямігадовая школа. Памятаю, што ў ліку настаўнікаў, якія прыходзілі ў нашу школу, м. в. вучылі, найбольш падоблі аднаго. Ён быў невысокага росту, шырокалічы, у кіраванні бо-ліш выдзелена сонцам гімнасіяў.

Назваўшы сябе Міхаілам Сяргеевічам Крываносам, ён наведваў, што будзе выкладаць родную мову і літаратуру. Мы з вялікай увагай сачылі за кожным яго рухам. Ён акуратна запісаў прэзентацыю кожнага вучня, потым аддаў спіс і пачаў чытаць напаміны вершы Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча. А калі прачытаў верш Паўлюка Труса «З студэнцкага дзённіка», дык у кожна-га з нас на вачах з'явіліся слёзы... І мы палоблі Міхаіла Сяргеевіча з першага ўрока. Пазней ён узяўся кіраваць школьным драматычным гуртком. Пад яго кіраўніцтвам былі пастаўлены «Паўліка» Я. Купалы, «Партызаны», «Хто смеецца апошнім» К. Крапівы і іншыя п'есы беларускіх драматургаў.

Магчыма, з той пары і так моцна палобіў родную літаратуру, родную мову. Гэтую любоў я імкнуўся прычыпаць сваім вучням, працуючы першы год у школе. З самага пачатку навуцальнага года я ўзяўся кіраваць драматычным гуртком. На першых занятках пазнаміў вучняў з ванд-

роўным тэатрам Беларускага дзяржаўнага тэатра імя Я. Купалы. З цікавасцю адгледжываў выкладчыкі беларускай мовы і літаратуры. Дзіцячы асобы, як і дзяткі, часта ўспамінаюць свае вучыцельскія гады. Не паспелі ачытаць адрычкі выбух Вялікай Айчыннай вайны, як у нашай заходня-беларускай вёсцы Грыні акрапілася сямігадовая школа. Памятаю, што ў ліку настаўнікаў, якія прыходзілі ў нашу школу, м. в. вучылі, найбольш падоблі аднаго. Ён быў невысокага росту, шырокалічы, у кіраванні бо-ліш выдзелена сонцам гімнасіяў.

Назваўшы сябе Міхаілам Сяргеевічам Крываносам, ён наведваў, што будзе выкладаць родную мову і літаратуру. Мы з вялікай увагай сачылі за кожным яго рухам. Ён акуратна запісаў прэзентацыю кожнага вучня, потым аддаў спіс і пачаў чытаць напаміны вершы Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча. А калі прачытаў верш Паўлюка Труса «З студэнцкага дзённіка», дык у кожна-га з нас на вачах з'явіліся слёзы... І мы палоблі Міхаіла Сяргеевіча з першага ўрока. Пазней ён узяўся кіраваць школьным драматычным гуртком. Пад яго кіраўніцтвам былі пастаўлены «Паўліка» Я. Купалы, «Партызаны», «Хто смеецца апошнім» К. Крапівы і іншыя п'есы беларускіх драматургаў.

Магчыма, з той пары і так моцна палобіў родную літаратуру, родную мову. Гэтую любоў я імкнуўся прычыпаць сваім вучням, працуючы першы год у школе. З самага пачатку навуцальнага года я ўзяўся кіраваць драматычным гуртком. На першых занятках пазнаміў вучняў з ванд-

роўным тэатрам Беларускага дзяржаўнага тэатра імя Я. Купалы. З цікавасцю адгледжываў выкладчыкі беларускай мовы і літаратуры. Дзіцячы асобы, як і дзяткі, часта ўспамінаюць свае вучыцельскія гады. Не паспелі ачытаць адрычкі выбух Вялікай Айчыннай вайны, як у нашай заходня-беларускай вёсцы Грыні акрапілася сямігадовая школа. Памятаю, што ў ліку настаўнікаў, якія прыходзілі ў нашу школу, м. в. вучылі, найбольш падоблі аднаго. Ён быў невысокага росту, шырокалічы, у кіраванні бо-ліш выдзелена сонцам гімнасіяў.

Назваўшы сябе Міхаілам Сяргеевічам Крываносам, ён наведваў, што будзе выкладаць родную мову і літаратуру. Мы з вялікай увагай сачылі за кожным яго рухам. Ён акуратна запісаў прэзентацыю кожнага вучня, потым аддаў спіс і пачаў чытаць напаміны вершы Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча. А калі прачытаў верш Паўлюка Труса «З студэнцкага дзённіка», дык у кожна-га з нас на вачах з'явіліся слёзы... І мы палоблі Міхаіла Сяргеевіча з першага ўрока. Пазней ён узяўся кіраваць школьным драматычным гуртком. Пад яго кіраўніцтвам былі пастаўлены «Паўліка» Я. Купалы, «Партызаны», «Хто смеецца апошнім» К. Крапівы і іншыя п'есы беларускіх драматургаў.

Магчыма, з той пары і так моцна палобіў родную літаратуру, родную мову. Гэтую любоў я імкнуўся прычыпаць сваім вучням, працуючы першы год у школе. З самага пачатку навуцальнага года я ўзяўся кіраваць драматычным гуртком. На першых занятках пазнаміў вучняў з ванд-

роўным тэатрам Беларускага дзяржаўнага тэатра імя Я. Купалы. З цікавасцю адгледжываў выкладчыкі беларускай мовы і літаратуры. Дзіцячы асобы, як і дзяткі, часта ўспамінаюць свае вучыцельскія гады. Не паспелі ачытаць адрычкі выбух Вялікай Айчыннай вайны, як у нашай заходня-беларускай вёсцы Грыні акрапілася сямігадовая школа. Памятаю, што ў ліку настаўнікаў, якія прыходзілі ў нашу школу, м. в. вучылі, найбольш падоблі аднаго. Ён быў невысокага росту, шырокалічы, у кіраванні бо-ліш выдзелена сонцам гімнасіяў.

Назваўшы сябе Міхаілам Сяргеевічам Крываносам, ён наведваў, што будзе выкладаць родную мову і літаратуру. Мы з вялікай увагай сачылі за кожным яго рухам. Ён акуратна запісаў прэзентацыю кожнага вучня, потым аддаў спіс і пачаў чытаць напаміны вершы Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча. А калі прачытаў верш Паўлюка Труса «З студэнцкага дзённіка», дык у кожна-га з нас на вачах з'явіліся слёзы... І мы палоблі Міхаіла Сяргеевіча з першага ўрока. Пазней ён узяўся кіраваць школьным драматычным гуртком. Пад яго кіраўніцтвам былі пастаўлены «Паўліка» Я. Купалы, «Партызаны», «Хто смеецца апошнім» К. Крапівы і іншыя п'есы беларускіх драматургаў.

Магчыма, з той пары і так моцна палобіў родную літаратуру, родную мову. Гэтую любоў я імкнуўся прычыпаць сваім вучням, працуючы першы год у школе. З самага пачатку навуцальнага года я ўзяўся кіраваць драматычным гуртком. На першых занятках пазнаміў вучняў з ванд-

роўным тэатрам Беларускага дзяржаўнага тэатра імя Я. Купалы. З цікавасцю адгледжываў выкладчыкі беларускай мовы і літаратуры. Дзіцячы асобы, як і дзяткі, часта ўспамінаюць свае вучыцельскія гады. Не паспелі ачытаць адрычкі выбух Вялікай Айчыннай вайны, як у нашай заходня-беларускай вёсцы Грыні акрапілася сямігадовая школа. Памятаю, што ў ліку настаўнікаў, якія прыходзілі ў нашу школу, м. в. вучылі, найбольш падоблі аднаго. Ён быў невысокага росту, шырокалічы, у кіраванні бо-ліш выдзелена сонцам гімнасіяў.

ЗАМЕСТ ФЕЛЬТОНА

Восмага чэрвеня ў гарадскім павяце Брагіна на ўсіх людзях вуліцаў з'явіліся крывілыя афішы — «Прыходзіце адпачынуць!» Пад гэтым заклікам ужо менш прыкметна шыфрама павадалася аб канцэртце Беларускага тэатра імя Я. Купалы. Сярод удзельнікаў канцэрта — ужо знаёмыя жыхарамі павяце Міхаіл Пшыман і Юры Лям-лётні (гумар, сатыра, фельетоны, куплеты, канферансы), апроч іх — Вольга Гаскарава і Пётр Валожын (арыя з опер, песні савецкіх кампазітараў і народныя песні), Віктар Міхайлаў (арыянальны жанр) і г. д.

Не вельмі часта наведваюць Брагіна афішы тэатраў і астрады. Таму, хоць білеты на канцэрт каштавалі ад 6 да 10 рублёў, іх раскупілі за дзень.

...І вось перад залымі старымі знаёмым М. Пшыманам. Пастаўленыя ў аўдыторыю, афішы павадалі, што на яго долю выпаў горкі лёс канферансе:

— Мы вось тут парадзілі паміж сабою і прышлі да згоды, што канферансе павінен быць самы вядомы, самы жывады, самы прыгожы артсст... Усе мае сябры вырашылі, што самым вясёлым, самым жывады і самым прыгожым з'яўляюся... я.

Спектакль на будоўлі

Тэатр-студыя пры Брэсцкім абласным Доме народнай творчасці пастаўляе да 150-годдзя за дзень нараджэння Гогаля спектакль па п'есе выдатнага пісьменніка «Жаніцтва» і паказвае ў раёнах вобласці, а ў маі — на будоўлі Бярозаўскай ДРЭС. Прэсмытнічала на спектаклі каля 1000 чалавек.

Ад уражанняў будоўнікоў ад спектакля сведчыць запіс у кнізе вядучага тэатра-студыі:

«Я — майстар, — піша Ф. Асіпенка, — прыхаў на камсамольнае падзеі на будоўлю Бярозаўскай ДРЭС. За ўвесь мінулы час я не быў так задаволены папярэднімі канцэртамі, як пастаўленай спектакля М. В. Гогаля «Жаніцтва». Вельмі дзякую калектыву за добра пастаўлены спектакль».

«Я, шафэр Скарабагатаў, працуючы на будоўлі Бярозаўскай ДРЭС, выказаў глыбокую падакту Вашаму калектыву. Я ўвешчаны, што калектыв ішчы прыедзе да нас».

«Дзякуем удзельнікам студыі за добра пастаўлены спектакль М. В. Гогаля «Жаніцтва» для будоўнікоў Бярозаўскай ДРЭС. Уважліва глядзілі спектакль і добра адпачылі. Жалася твораць калектыву новых людзей у рабоце. Спадзяёмся, што гэтая першая сярбюска і цёплая сустрэча будзе дапамагаць выхоўваць наша юнацтва. Добры пачатак — гэты першы спектакль. Сакратар парткома Лямкіна, сакратар камітэта ЛКСМБ Чайка».

Будзем спадзявацца, што сувязь тэатра-студыі з будоўлямі Бярозаўскай ДРЭС умяшчаецца ў ліпені на будоўлі намачацца паказваць спектакль «На бойкім месцы» па п'есе А. Астроўскага.

М. САРВЕР.

Брест.

Воплескі спачування

Апошнія словы М. Пшыман суправаджае «страдальніцым» жэстам, тычычычы палым сабе ў грудзі.

У розных канцах залы пачуўся смех. М. Пшыман, мабыць, адзініўся, што ў гэтай жа зале ў 1956 г. такі жарт выклікаў сапраўды вядомы воплескаў, у 1957 г. аўдыторыя рававала менш бурна, а ў 1959 — зусім раўнадушна.

Аднак канферансе не збыццямужыся (відаць, такую рэакцыю яму даводзіцца перажываць не ўпершыню) і праймаў усю ўжо вядомае тлумачэнне задач канферансе на спрэч.

Гледачы ўжо ведалі, што пасля тлумачэнняў М. Пшыман дастане з кішні запіскі і будзе чытаць запіскі пра свой талент.

Дзеся жарту М. Пшыман назваў свой лёс канферансе горкім.

Аднак на гэты раз ён і сапраўды аказаўся не салодкім. Радкія воплескі, воклічы спачування, а не захалення, выклікалі яго «аркісучасныя» жарты.

Не выправіў становішча і саяіст Пётр Валожын. Напружаным бяслоўным тонам ён праспяваў некалькі песень і пад спачувальнымі радкія воплескі слухачоў пакінуў сцэну.

Такі ж лёс напатаў і Вольгу Гаскарава.

Арыгінальным жаном Віктара Міхайлава даўно страціў сваю арыгінальнасць. Бадай, ужо трэці раз паказвае ён у Брагіне фокусы з гадзіннікам і кветкамі.

Некалькі ажуліц выклікаў спартыўны танец Барыса Нікуліна і Віктара Асіпенка. Але ў праграме ён нагадаў прастую лату на старым кажуку.

У заключэнне Павел Аўтарніка выканаў на гаваяскай электрагітары негрыянскую калыханку.

Сапраўды «аркісучаснае» захалення!

У гэты канцэрт гледачы перадалі М. Пшыману некалькі запісак, на

якіх ён не адважыўся даць адказ, хоць па амету яны былі больш дасціпныя, чым тыя, што чытаў канферансе. Нам выпала назваміцца са зместам гэтых запісак. Некаторыя з іх варты прынесці, бо мы трына адлюстравалі ўражання, выкліканае канцэртамі.

«Паважаны т. Пшыман, праграма Вашага канцэрта нагадвае мяню ў нашай чайной. Калі Вас дожны дзень будзе чытаць каталогі з бульбінным пюрэ, то не скардзіцца: Вы нас так